

Socialutskottets betänkande 2022/23:SoU9

Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU

Sammanfattning

Utskottet anser att regeringen med utgångspunkt i promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU, och med beaktande av remissvaren, ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som syftar till att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga. Utskottet anser vidare att regeringen årligen ska återkomma till riksdagen med information om hur arbetet med att stärka kvaliteten, barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga fortlöper.

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslår utskottet att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen.

Behandlade förslag

Utskottet lägger på eget initiativ fram förslaget till tillkännagivande.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU	5

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen med utgångspunkt i promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU, och med beaktande av remissvaren, ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som syftar till att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga samt att regeringen årligen ska återkomma till riksdagen med information om hur arbetet med att stärka kvaliteten, barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga fortlöper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Stockholm den 13 december 2022

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Fredrik Lundh Sammeli (S), Linda Lindberg (SD), Johan Hultberg (M), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Mikael Dahlgvist (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Anna Vikström (S), Anna-Lena Blomkvist (SD), Gustaf Lantz (S), Malin Höglund (M), Karin Rågsjö (V), Ulrika Westerlund (MP), Lina Nordquist (L), Carita Boulwén (SD), Karin Sundin (S) och Christofer Bergenblock (C).

Redogörelse för ärendet

Inom utskottet har det väckts en fråga om att utskottet med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen ska ta initiativ till en ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU.

Den 1 mars 2021 trädde lagstiftning i kraft med förslag som grundade sig på dels en proposition, dels utskottets initiativ (prop. 2020/21:35, bet. 2020/21:SoU5, rskr. 2020/21:128).

Den 6 maj 2021 beslutade utskottet (prot. 2020/21:57) att en utredare skulle ges ett uppdrag enligt en bilaga till protokollet samt gav i uppdrag åt ordföranden och kansliet att anlita en extern utredare. Enligt uppdraget skulle utredaren utreda förutsättningarna för att införa barnets bästa som ett självständigt rekvisit vid prövning av upphörande av vård i familjehem enligt LVU. Den 1 mars 2022 överlämnades promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU (dnr 1416-2021/22) och utskottet beslutade att remittera denna med remisstid till den 3 juni 2021 (prot. 2021/22:38). Remiss-sammanställningen finns tillgänglig i riksdagens diarium (dnr 1416-2021/22).

Den 1 juli 2022 trädde lagstiftning i kraft med förslag som grundade sig på förslag i propositionen Barnets bästa när vård enligt LVU upphör (prop. 2021/22:178, bet. 2021/22:SoU33, rskr. 2021/22:322).

Utskottets överväganden

Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen med utgångspunkt i promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU, och med beaktande av remissvaren, ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som syftar till att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga samt att regeringen årligen ska återkomma till riksdagen med information om hur arbetet med att stärka kvaliteten, barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga fortlöper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Socialnämnden ska enligt 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett familjehem.

Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga

Enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU, ska insatser inom socialtjänsten för barn och ungdomar enligt 1 § göras i samförstånd med den unge och hans eller hennes vårdnadshavare enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen. Insatserna ska präglas av respekt för den unges människovärde och integritet.

Den som är under 18 år ska dock få vård om någon av de situationer som anges i 2 § råder och det kan antas den unge inte kan få den vård som han eller hon behöver med samtycke av den eller dem som har vårdnaden om honom eller henne och, när den unge har fyllt 15, av honom eller henne själv.

Vård med stöd av 2 § ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas.

När vård med stöd av LVU inte längre behövs, ska socialnämnden enligt 21 § besluta att vården ska upphöra. Socialnämnden får inte besluta att vård enligt 2 § ska upphöra förrän de omständigheter som gett anledning till vården har förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att samhället har ett stort ansvar för utsatta barn och unga. Detta ansvar är särskilt tydligt i fråga om barn och unga som befinner sig i samhällets vård. I promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU (dnr 1416-2021/22) lämnas förslag som syftar till att ytterligare stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga som vårdas enligt LVU. Promemorian har remitterats. Utskottet gör bedömningen att remissvaren kräver ytterligare analys och beredning, och att det arbetet lämpligen utförs i Regeringskansliet.

Utskottet anser därför att regeringen med utgångspunkt i promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU (dnr 1416-2021/22) och med beaktande av remissvaren, ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som syftar till att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga. Utskottet anser vidare att regeringen årligen ska återkomma till riksdagen med information om hur arbetet med att stärka kvaliteten, barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga fortlöper.

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslår utskottet att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen.